

Lennundustegevust käsitlevate õigusnormide pikendamine ELi heitkogustega kauplemise süsteemis – esialgse kokkuleppe saavutamine

Eesistujariik Eesti jõudis 18. oktoobril Euroopa Parlamendi esindajatega esialgsele kokkuleppele **pikendada** ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) käsitlevas määruses **lennundustegevust hõlmavate sätete kehtivust** 2016. aastale järgnevaks ajaks ning **teha ettevalmistusi üleilmse turupõhise meetme rakendamiseks alates 2021. aastast**. Esialgne tekst esitatakse ELi suursaadikutele poliitiliseks kinnitamiseks.

Kõnealune uus määrus on järelemeede 2016. aasta oktoobris Rahvusvahelise Tsiviilennunduse Organisatsiooni (ICAO) poolt vastu võetud otsusele kehtestada **alates 2021. aastast üleilmne turupõhine meede**, et reguleerida rahvusvaheliste lendude heitkoguseid kompensatsioonisüsteemi abil, mida nimetatakse ka rahvusvahelise lennunduse süsinikdioksiidi kompensatsiooni ja vähendamise süsteemiks (CORSIA). EL toetab seda meedet ja kavatseb 2021. aastal vabatahtlikult selle katseetapiga ühineda.

Vahepeal on kindlasti vaja nimetatud uus määrus enne käesoleva aasta lõppu vastu võtta, et vältida mis tahes **õiguslikke lünki seoses praeguse HKS-i määruse järgimisega 2017. aastal**. Tänane kokkulepe võimaldab seda õigel ajal teha. Tähtajad 2017. aasta aastekvootide kohta teabe esitamiseks ja aastekvootide tagastamiseks oleksid vastavalt 31. märts ja 30. aprill 2018.

„EL usub, et kõik lennud peavad aitama vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid. Selle eesmärgi saavutamiseks toetame täielikult ICAO ulatuslike ja ühtlustatud rahvusvaheliste eeskirjade väljatöötamiseks peetavaid läbirääkimisi. Vahepeal on äärmiselt oluline võtta vastu kõnealune määrus. Anname sellega õhusõiduki käitajatele õiguskindluse ja tagame, et Euroopa lennud jätkavad kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist pärast 2016. aastat.“

Siim Kiisler, Eesti Vabariigi keskkonnaminister

Esialgse kokkuleppe põhielemendid on järgmised:

- säilitada kehtivad piirangud ELi heitkogustega kauplemise süsteemis, eelkõige **pikendades** Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) väliste lendudele kehtestatud **erandite kehtivusaega** kuni 31. detsembrini 2023, mil algab CORSIA esimene etapp;
- kehtestada sätted üleilmse turupõhise meetme rakendamise läbivaatamiseks ELis, eelkõige heitkogustega kauplemise süsteemi käsitlevas direktiivis, siis kui kõik ICAO otsused on vastu võetud;
- näha nimetatud läbivaatamist arvesse võttes alates 2021. aastast ette lennundussektori suhtes **lineaarse vähendamisteguri kohaldamine**, nagu on sätestatud HKS-i direktiivis.

Tehti ka avaldus, milles rõhutatakse, et **ICAO peab tegutsema täiesti läbipaistvalt** ning kõiki sidusrühmi töö edenemisest ja võetud otsustest õigeaegselt teavitama.

Lisaks leppisid parlament ja nõukogu kokku **kaitsemeetmetes**, et säilitada **ELi HKS-i terviklikkus**, juhuks kui ühe liikmesriigi lennuettevõtjate ja muude ettevõtjate kohustused lõppevad.

Kronoloogia ja edasised sammud

Komisjon esitas oma ettepaneku 3. veebruaril 2017 ja 28. veebruaril esitas selle keskkonnanõukogule. 21. juunil leppisid ELi suursaadikud kokku nõukogu volituses läbirääkimisteks Euroopa Parlamendiga. Parlament hääletas täiskogu istungil 13. septembril. Seejärel osalesid mõlemad kaasseadusandjad esimesel kolmepoolsel kohtumisel 25. septembril.

Kui ELi suursaadikud on kokkuleppe heaks kiitnud, kutsutakse parlamenti ja nõukogu üles võtma uus määrus vastu esimesel lugemisel. Määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäeval.

HKS ja ICAO – taust

Heitkogustega kauplemise süsteem (HKS) loodi 2005. aastal selleks, et edendada kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist ELi tasandil. Lennundussektor moodustab osa kehtivast HKS-i määrusest. Lennundusest tulenevad heitkogused on osa ELi eesmärgist vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2020. aastaks 20% võrreldes 1990. aasta tasemega.

2014. aastal otsustas EL **vähendada HKS-i ulatust** ning kohaldada seda üksnes EMP-sisestele lendudele, et hõlbustada ICAOs toimuvate läbirääkimiste edenemist, lootuses saavutada selgust seoses heitkogustega, mida tekitavad EMP ja kolmandate riikide vahelised rahvusvahelised lennud. Seejärel otsustati, et **erandit EMP-väliste lendude suhtes** kohaldatakse ainult kuni 2016. aasta lõpuni.

HKS reformi üle aastatel 2021–2030 käivad praegu läbirääkimised. Reformi läbivaatamine on kavas siis, kui saavad selgeks ICAO õiguslikud kohustused seoses **üleilmse turupõhise meetme rakendamisega**. Ühtsus tagatakse ka Pariisi kokkuleppest tuleneva ELi kohustusega vähendada 2030. aastaks heitkoguseid 1990. aasta tasemega võrreldes vähemalt 40%.

ICAO üleilmse turupõhise meetme eesmärk on pidurdada kasvuhoonegaaside heitkoguste kasvu lennundussektoris ja stabiliseerida heitkoguste tasemed alates 2020. aastast. Meetme kohaldamine muutub 2027. aastal kohustuslikuks suuremate lennundusriikide jaoks, aga vabatahtlik katseetapp käivitatakse 2021. aastal.

- [Komisjoni ettepanek](#)
- [Määrus \(EL\) nr 421/2014](#)
- [Direktiiv 2003/87/EÜ](#)
- [Rahvusvahelise Tsiivilennunduse Organisatsiooni resolutsioon A39/3 – üleilmsed turupõhised meetmed](#)
- [ELi heitkogustega kauplemise süsteemi reform](#)

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press